

การศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา

นายอนุชา อนุสรราชกิจ

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

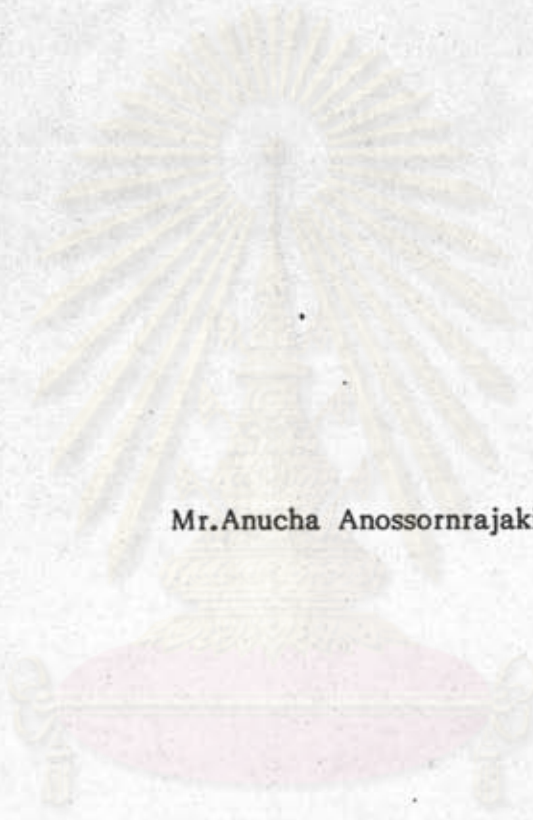
ISBN 974-576-439-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015451

i 10305014

A STUDY OF WORK PERFORMANCE OF ACADEMIC TEACHERS OF
ELEMENTARY SCHOOL CLUSTERS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF PHAYAO PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr. Anucha Anossornrajakit

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-439-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดพะเยา

โดย นายอนุชา อนุสรราชกิจ

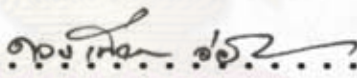
ภาควิชา ประถมศึกษา

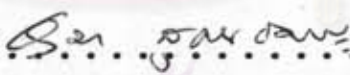
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน

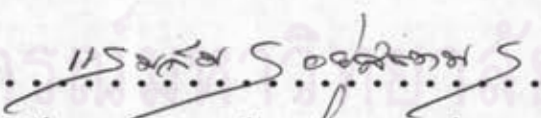
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรไภย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อนุชา อนุลลรัราชกิจ : การศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา (A STUDY OF WORK PERFORMANCE OF
ACADEMIC TEACHERS OF ELEMENTARY SCHOOL CLUSTERS UNDER THE JURIS-
DICTION OF THE OFFICE OF PHAYAO PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION)
อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.จума อูคนธรมาน, 129 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ใน
กลุ่มโรงเรียนเขตที่ 1 กลุ่มโรงเรียนเขตที่ปานกลาง และกลุ่มโรงเรียนเขตที่ 2 สังกัดสำนักงานการประ
ถมศึกษาจังหวัดพะเยา ในด้านการปฏิบัติการสอน ด้านการช่วยเหลืองานวิชาการของโรงเรียน และ ด้านการ
ช่วยเหลืองานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน และประธานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดพะเยา จำนวน 140 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบเป็นพวกหรือชั้น (Stratified
Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 4 ชุด คือ แบบสังเกตการปฏิบัติการสอนของครู
วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถาม
ประธานกลุ่มโรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 กลุ่มมีการปฏิบัติงานดังนี้

- 1) การปฏิบัติการสอน มีการปฏิบัติมากที่สุดในด้านลักษณะบุคลิกภาพของครูและปฏิบัติการสอนน้อยที่สุดใน
ด้านการสรุปบทเรียนและวัดผลประเมินผล
- 2) การปฏิบัติงานวิชาการเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน มีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมากในด้านการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานด้านนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อย และ 3)
การปฏิบัติงานวิชาการเพื่อช่วยเหลือกลุ่มโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในด้านการนิเทศภายในกลุ่ม
โรงเรียนและปฏิบัติงานด้านการอบรมสัมมนาอยู่ในระดับน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2532 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... Sin. Omsam

พิมพ์ที่ห้องพิมพ์กองกลาง บัณฑิตวิทยาลัย ในกรอบสี่เหลี่ยม มีเพียงฉบับนี้เดียว

ANUCHA ANOSSORNRAJAKIT: A STUDY OF WORK PERFORMANCE OF ACADEMIC TEACHERS OF ELEMENTARY SCHOOL CLUSTERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHAYAO PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR: ASSIST.PROF.UMA SUKONTHAMAN, Ed.D. 129 pp.

The purpose of this research is to study work performance of academic teachers of elementary school clusters relatively to good, fair, and poor school clusters, under the jurisdiction of the Office of Phayao Provincial Primary Education. The study is concentrated on three aspects, they are, teaching performance, academic assistance to school, and academic assistance to school clusters. Samples used in the study are academic teachers of elementary school clusters, teachers, school administrators, and school clusters chairpersons under the jurisdiction of the Office of Phayao Provincial Primary Education, totalling 140 persons, through stratified random sampling. There are four sets of research tools namely, observation form of teaching performance of academic teachers of elementary school clusters, interviewing form for teachers, questionnaire for school administrators, and questionnaire for school clusters chairpersons.

Work performance of academic teachers of three groups of elementary school clusters was resulted as follows: 1) teaching performance; teacher personality aspect is most frequently practised whereas lesson summary and evaluation aspect is least frequently practised, 2) academic assistance to school; teaching and learning management aspect is practised at the high level while clinic supervision aspect (in-school supervision) is practised at the low level, and, 3) academic assistance to school clusters; clinic supervision aspect is practised at the high level whereas seminar training aspect is practised at the low level.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติกร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Uma Sukonthaman*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจากท่านอาจารย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร และ
รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเคื่อน อ่อนน่วม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ
พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
รวมทั้งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

อนุชา อนุสรราชกิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
การปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา	15
พฤติกรรมด้านการสอนของครูประถมศึกษา	19
แนวคิดเกี่ยวกับงานวิชาการ	21
ความหมายของงานวิชาการ	21
ความสำคัญของงานวิชาการ	22
ขอบข่ายของงานวิชาการ	22
งานหลักสูตร	23
งานการสอน	25
งานวัดผลประเมินผล	28
งานการนิเทศการศึกษา	30
งานกิจกรรมนักเรียน	33
งานอาคารสถานที่	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานการอบรมสัมมนา	37
กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ตัวอย่างประชากร	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 การปฏิบัติการสอนของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	53
ตอนที่ 2 การช่วยเหลือ เสนอแนะ ปรับปรุง และแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอนของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อครูผู้สอน	60
ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อช่วยเหลืองานวิชาการของโรงเรียน	65
ตอนที่ 4 การปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อช่วยเหลือกลุ่มโรงเรียน	76
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	90
วิธีดำเนินการวิจัย	90
สรุปผลการวิจัย	92
อภิปรายผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้อง	106
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	107
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	117
ประวัติผู้เขียน	129

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนตัวอย่างประชากร	47
2 ร้อยละของการปฏิบัติการสอนค้ำการนำเข้าสู่ทเรียน	54
3 ร้อยละของการปฏิบัติการสอนค้ำการค้ำเนินการสอน	55
4 ร้อยละของการปฏิบัติการสอนค้ำการใช้สื่อการสอน	56
5 ร้อยละของการปฏิบัติการสอนค้ำการสรุบทเรียนและการวัดผลประเมินผล	57
6 ร้อยละของการปฏิบัติการสอนค้ำลักษณะบุคลิกภาพของครู	58
7 ร้อยละของการปฏิบัติการสอนของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนรวมทุกค้ำ	59
8 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในค้ำอาคารสถานที่	66
9 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในค้ำหลักสูตร	68
10 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในค้ำการจัดการเรียนการสอน	69
11 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในค้ำกิจกรรมน้กเรียน	71
12 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในค้ำการน้เทศพายน้โรงเรียน	72
13 ค้ำคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานค้ำวิชาการเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนรวมทุกค้ำ	73
14 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่มโรงเรียนในค้ำอาคารสถานที่	77
15 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่มโรงเรียนในค้ำหลักสูตร	79
16 ค้ำคะแนนเฉลี่ยและค้ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่มโรงเรียนในค้ำการจัดการเรียนการสอน	81

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
17 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่ม โรงเรียนในด้านกิจกรรมนักเรียน.	82
18 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่ม โรงเรียนในด้านภาคนิเทศในกลุ่มโรงเรียน.	84
19 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่ม โรงเรียนในด้านการอบรมสัมมนา.	86
20 คำคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานด้านวิชาการเพื่อช่วยเหลือกลุ่มโรงเรียนรวม ทุกด้าน.	87

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย